

5. Nuorten osallisuuden edistäminen kansallisesti kaikissa Pohjoismaissa

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Nuorten osallistuminen päätöksentekoon on keskeistä, jotta heidän äänensä kuuluisivat ja heidän tarpeensa tulisivat huomioiduiksi yhteiskunnassa ja päätöksenteossa. Kaikissa Pohjoismaissa on olemassa joitakin nuorisovaltuustoja tai -vaikuttamiselimitä, mutta niiden toimintatavat vaihtelevat huomattavasti eri maiden ja alueiden välillä. Kun katsomme laajempaa kuvaa, voimme todeta, että nuorten ääni tulee hyvin esille koko Pohjolan alueen yhteisessä päätöksenteossa Pohjoismaiden Neuvostossa. Kuitenkin kansallisella ja paikallisilla tasoilla ei saavuteta kaikkialla Pohjolassa yhtä vahvaa nuorten osallisuutta ja nuorten äänen kuuluvuutta.

Kansallisia neuvostoja on jo toiminnassa osassa Pohjoismaita, kuten Suomessa Nuorten Agenda2030-ryhmä, mutta vastaavien elinten toiminnan vakiinnuttaminen olisi tärkeää kaikkialla Pohjolassa. Näin varmistettaisiin, että nuorten ääni kuuluu ja he voivat vaikuttaa tulevaisuutensa muotoutumiseen.

UNR ehdottaa, että

- Pohjoismaat luovat käyttöön yhteisen toimintamallin, jonka mukaisesti nuorten osallisuutta vahvistetaan kansallisella tasolla jokaisessa maassa ja itsehallintoalueella.
- malli sisältäisi virallisen veloitteen ottaa nuorten näkökulmat huomioon kaikissa merkittävässä lainsäädäntöhankkeissa ja veloitteen tarjota nuorille suunnattuja kansallisia neuvostoja, joissa nuoret voivat vaikuttaa päätöksentekoon.
- osana osallisuuden toimintamallia nuorille tarjottaisiin myös puhe- ja läsnäolo-oikeus sekä aloiteoikeus päättävissä elimissä.

6. Grönlannin ja Färsaarten täysjäsenyys Pohjoismaiden neuvostossa

Inuusuttut Ataqtigiit

Koska Grönlanti ja Färsaaret sijaitsevat ainutlaatuisella paikalla kahden pohjoisen suurvallan eli Yhdysvaltojen ja Venäjän välissä ja koska Grönlannilla ja Färsaarilla on omat kulttuuriset, sosiaaliset ja taloudelliset olosuhteensa sekä historialliset siteensä muihin Pohjoismaihin, esitetään päätöslauselma, että Grönlannista ja Färsaarista tulisi Pohjoismaiden neuvoston itsenäisiä jäseniä. Tämä edistäisi Pohjoismaiden neuvoston mahdollisuuksia osoittaa maailmalle demokratian, solidaarisuuden ja yhtenäisyyden arvo.

Erityisesti Grönlanti uhkaa vieraantua muista Pohjoismaista ja ajautua kohti Venäjää ja Kiinaa, jotka ovat jo nyt erittäin kiinnostuneita arktisista alueista. Skandinavian maat ovat jo sulkeneet Grönlannin ulkopuolelle, ja jos Grönlantia työnnetään kohti Kiinaa ja Venäjää, Skandinaviassa on vaarana jäädä kahden rintaman, läntisen ja itäisen, väliin. Jos Pohjoismaat pystyvät osoittamaan solidaarisuutta Palestiinalle, niiden pitäisi osoittaa solidaarisuutta myös Grönlannin ja Färsaarten toiveelle päästä Pohjoismaiden neuvoston itsenäiseksi jäseniksi.

Nämä ovat todella epävarmoja aikoja Pohjoismaissa, mutta myös monin paikoin ympäri maailmaa. Pohjoismaiden on tehtävä työtä solidaarisuuden ja yhtenäisyyden puolesta ja oltava eturintamassa edistämässä rauhaa, tasa-arvoa ja demokratiaa kaikkialla maailmassa.

- Pohjoismaiden neuvoston tulee ottaa Grönlanti ja Färsaaret Pohjoismaiden neuvoston itsenäiseksi jäseniksi lähitulevaisuudessa, kahden vuoden kuluessa.
- Puheenjohtajiston jäsenten määrä tulee nostaa kolmeentoista siten, että Grönlanti ja Färsaaret saavat kumpikin oman jäsenen.
- 3. Ministerineuvoston tulee sitoutua kutsumaan Grönlanti ja Färsaaret mukaan.
- 4. Jos Ahvenanmaa haluaa liittyä, Pohjoismaiden neuvosto sitoutuu aloittamaan vastaavan prosessin Ahvenanmaan osalta.

9. Pohjoismaisen yhteistyön ja Färsaarten, Grönlannin ja Ahvenanmaan tasa-arvoisen aseman vahvistaminen

Nordens Liberale Ungdom

Pohjoismaat ovat kautta historian olleet edelläkävijöitä ja innoittaneet myös muuta kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisten sopimusten tunnusmerkkejä ovat olleet pohjoismaiset arvot, kuten luottamus, kunnioitus ja tasa-arvo maiden, poliittisten vakaumusten ja väestöryhmien välillä.

Pohjoismaiden neuvoston visio on, että Pohjolasta tulee maailman integroitunein ja kestävin alue vuoteen 2030 mennessä, ja kun otetaan huomioon nykyiset kansainväliset ja maailmanlaajuiset uhkakuvat, yhteistyötä on lisättävä ja kaikkien äänet on saatava pohjoismaisessa yhteistyössä kuuluviin.

Nuorten Pohjoismaiden neuvosto katsoo sen vuoksi, että Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston tulisi tarkistaa Helsingin sopimusta ja sisällyttää sopimukseen osiot uudesta pohjoismaisesta yhteistyöstä, joka liittyy puolustukseen, ilmastoon, luonnon monimuotoisuuteen ja nuorten osallistumiseen sekä mainita Nuorten Pohjoismaiden neuvosto.

Lisäksi Pohjoismaiden tulisi jälleen kerran osoittaa olevansa kansainvälisen yhteistyön edelläkävijä kutsumalla Färsaaret, Grönlanti ja Ahvenanmaa Pohjoismaiden neuvostoon itsenäisinä ja tasavertaisina Pohjoismaiden neuvoston jäseninä sekä ottamalla heidät mukaan Helsingin sopimuksen allekirjoittajiksi.

UNR kehottaa Pohjoismaiden neuvostoa ja Pohjoismaiden ministerineuvostoa

- lisäämään Helsingin sopimukseen puolustusta, ilmastoa, luonnon monimuotoisuutta ja nuorten osallistumista koskevat osiot ja mainitsemaan Nuorten Pohjoismaiden neuvosto.
- ottamaan Färsaaret, Grönlanti ja Ahvenanmaa mukaan Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston itsenäisiksi ja tasavertaisiksi jäseniksi.
- ottamaan Färsaaret, Grönlanti ja Ahvenanmaa mukaan Helsingin sopimuksen allekirjoittajiksi.

10. Konsensusperiaate ei saisi estää pohjoismaista yhteistyötä

Nordens Liberale Ungdom

Pohjoismaisen yhteistyön taustalla on ollut konsensus ja yhteistyöhalukkuus. Yhteistyö on johtanut moniin hyviin tuloksiin ja sopimuksiin, jotka ovat inspiroineet maailmaa.

Konsensusperiaate voi kuitenkin haitata pohjoismaista yhteistyötä, sillä yksittäisten maiden erityisintressit voivat estää pohjoismaisen yhteistyön järkevät aloitteet, joiden avulla alueesta voi tulla maailman integroitunein ja kestävin alue.

Kun Helsingin sopimusta laajennetaan siten, että Färsaaret, Grönlanti ja Ahvenanmaa kutsutaan Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston itsenäisiksi ja tasavertaisiksi jäseniksi, tämä mahdollinen ongelma vain pahenee, ja siksi UNR katsoo, että on perusteltua luopua konsensusperiaatteesta.

UNR kehottaa

- Pohjoismaiden ministerineuvostoa luopumaan konsensusperiaatteesta pohjoismaisissa sopimuksissa.

18. Pohjoismaiden on tuettava itsenäistymisprosesseja alueellaan

Unga Tjóðveldið, Ung Vinstri Græn, Sosialistisk Ungdom, Vasemmistonuoret, Rød-Grøn Ungdom, Inuusuttut Ataqaṭigiit

Useampi pohjoismaiseen yhteistyöhön kuuluva itsenäinen valtio on ollut aiemmin toisen itsenäisen valtion osana, eikä niillä siten ole ollut itsenäisyyttä ja itsemääräämisoikeutta. Näistä maista on tullut suvereenia ja itsenäisiä eri aikoina, ja ne ovat saaneet vaihtelevasti apua ja tukea mailta, joista ovat irtautuneet. On aivan selvää, että mitä vähemmän maat toimivat osiansa itsemääräämis- ja itsenäisyyspyrkimyksiä vastaan, sitä nopeammin ne pääsevät molempia osapuolia hyödyttävään hyvään ja tasa-arvoiseen yhteistyöhön.

Nykyään Pohjoismaissa on useita itsehallintoalueita, joilla on eriasteisia toiveita itsenäistyä joskus tulevaisuudessa. Pohjoismaissa on demokratia ja demokraattiset prosessit, joten on tärkeää, että itsenäisyyskysymykset ovat maiden kansalaisten päätettävissä.

Kun maan väestö on pieni, on tärkeää, että suhteet naapurimaihin ovat hyvät ja vastavuoroiset.

Pohjoismaisen yhteistyön jäsenmaiden on siksi ylläpidettävä ja laajennettava opiskelu-, työskentely- ja oleskelumahdollisuuksia toistensa maissa sekä tehtävä yhteistyötä, jotta alueesta tulisi maailman turvallisin asuinpaikka.

- Pohjoismaiden neuvosto sitoutuu Helsingin sopimuksessa hyväksymään alueelle viipymättä uusia itsenäisiä valtioita, elleivät ne jo sisälly sopimukseen.
- Pohjoismaat pyrkivät tunnustamaan uudet itsenäiset valtiot heti sen jälkeen, kun ne on julistettu kansainväliselle yhteisölle.
- Pohjoismaiden neuvosto on sitoutunut säilyttämään ja laajentamaan myös alueen mahdollisten uusien itsenäisten valtioiden kansalaisten mahdollisuudet opiskella, työskennellä ja asua koko alueella.

19. Nuoret on tunnustettava tasavertaisiksi toimijoiksi demokratiassa

DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjone

Nuoret ovat aivan yhtä päteviä ja vastuullisia kuin muutkin yhteiskunnan ikäryhmät.

Myös alle 18-vuotiaat nuoret ovat vastuullisia ja haluavat vaikuttaa yhteiskuntaan täysivaltaisina kansalaisina. Pohjoismaiden tulisi sen vuoksi laskea äänestysikäraja vaaleissa 16 vuoteen. Pohjoismaiden yhteiskunnat voivat varmistaa, että nuoret tuntevat olevansa edustettuina poliittisessa järjestelmässä ja tuntevat voivansa vaikuttaa yhteiskunnan kehitykseen vain siten, että yhä useammille nuorille annetaan mahdollisuus vaikuttaa poliittiseen järjestelmään.

Me haluamme siksi UNR:n pyrkivän

- saamaan 16-vuotiaille äänioikeuden ja tekemään työtä äänioikeuden parantamiseksi, jotta nuoret voivat vaikuttaa demokraattisiin järjestelmiin kaikilla tasoilla.
- lisäämään kouluissa pidettäviä vaaleja sen varmistamiseksi, että nuoret tutustutetaan vaaleihin ja siten demokraattisen järjestelmän toimintaan.
- siihen, että kaikilla nuorilla olisi tarvittavat tiedot, tuki ja todellinen mahdollisuus osallistua nuorisojärjestöjen toimintaan.

31. Äänioikeuden ikäraja syntymävuoden mukaan

Samband ungra framsóknarmanna

UNR katsoo, että äänioikeuden ikärajan tulisi perustua syntymäajan sijaan tammikuun 1. päivään sinä vuonna, jona äänestäjä saavuttaa äänioikeusiän. Tällä hetkellä tilanne on sellainen, että saman koulutuksen saaneita ja samaan yhteiskunnalliseen toimintaan syntymästään lähtien osallistuneita ihmisiä syrjitään syntymäaikansa perusteella, eivätkä he voi osallistua demokraattisiin vaaleihin samalla tavalla kuin ikätoverinsa, joilla oli onni syntyä aiemmin samana vuonna. Jos ikäluokkien sallittaisiin käydä äänestämässä yhdessä, äänestysaktiivisuus voisi nousta.

UNR kehottaa sen vuoksi Pohjoismaita

- muuttamaan äänioikeusikää koskevaa lainsäädäntöä siten, että oikeus perustuu syntymäajan sijaan tammikuun 1. päivään sinä vuonna, jona äänestäjä saavuttaa äänioikeusiän.

Jotta myöhässä saapunut päätöslauselma voidaan käsitellä, 2/3:n enemmistön on äänestettävä istunnossa sen käsittelemisen puolesta.

Pohjoismaiden kansalaisuus

Ung Vinstri Græn, Sosialistisk Ungdom, Vasemmistonuoret, Rød-Grøn Ungdom, Unga Tjóðveldi, Inuusuttut Ataqtigiit

Kansalaisuus on lähtökohtana henkilökohtaiselle turvallisuudelle, demokraattiselle osallistumiselle ja yhteenkuuluvuuden tunteelle omassa asuinmaassa. Aivan liian monella Pohjoismaiden asukkaalla ei ole nykyään kansalaisuutta, vaikka he olisivat syntyneet Pohjoismaissa tai asuneet suurimman osan elämästään siellä. Tämä on suuri demokraattinen ongelma.

Demokratiavaje ei ilmene ainoastaan vaaliurnilla, vaan myös kansalaisuutta vailla olevien asukkaiden jokapäiväisessä elämässä. Hankala byrokratia ja suoranainen vapauden rajoittaminen ovat heille arkipäivää. Oikeudenmukaisen ja monimuotoisen yhteisön kannalta on välttämätöntä, että nykyistä useampi täällä asuva ihminen saa mahdollisuuden kansalaisuuteen.

UNR:n tulee pyrkiä seuraaviin tavoitteisiin:

- Nuorten Pohjoismaiden neuvoston mielestä jokaisen jossakin Pohjoismaassa vähintään 10 vuotta asuneen tulisi saada automaattisesti kyseisen maan kansalaisuus.
- Nuorten Pohjoismaiden neuvosto katsoo, että jokaiselle, joka on asunut jossakin Pohjoismaassa vähintään 3 vuotta ja tätä ennen toisessa Pohjoismaassa niin, että jaksojen kesto on ollut yhteensä vähintään 10 vuotta, tulisi automaattisesti myöntää sen Pohjoismaan kansalaisuus, jossa hän hakemuksen tekohetkellä asuu.
- Nuorten Pohjoismaiden neuvosto katsoo, että kansalaisuuden hakemisen pitäisi olla maksutonta.
- Nuorten Pohjoismaiden neuvosto katsoo, että työllisyyttä, kielitaitoa ja nuhteettomuutta koskevia vaatimuksia tulisi lieventää merkittävästi.
- Nuorten Pohjoismaiden neuvosto katsoo, että myös opiskelu tulisi laskea kansalaisuushakemuksissa työssäoloksi.